

УДК 330.341

Лук`яненко Н.Е.¹, Моїсеєва В.О.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Т-817 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ІНОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Підвищенню конкурентоспроможності підприємств та країни в цілому сприяє інноваційний розвиток, тобто інноваційна активність підприємницьких структур. Це означає використання сучасних наукових і технічних досягнень у сфері виробництва, які реалізуються в інноваційній діяльності суб'єктів господарювання.

Сучасні тенденції інноваційного розвитку в світі передбачають зростання частки підприємств, що запроваджують інновації, та питомої ваги інноваційної продукції; збільшення маловідходних та ресурсозберігаючих виробництв; забезпечення притоку інвестицій у інноваційні проекти та державну підтримку інноваційної сфери. Інноваційний тип економічного розвитку дедалі більше стає тим

фундаментом, який визначає економічну міць країни та її перспективи на світовому ринку. Сьогодні є загально визнаним, що саме інноваційний розвиток слід сприймати економіко-формуючим процесом. Проведені в розвинених країнах дослідження показують, що більше 80% зростання ВВП пов'язане не з капіталовкладеннями, а з технологічними нововведеннями. В зв'язку з цим доречно говорити про інноваційний тип розвитку як такий, що дедалі більше стає єдино можливим в умовах сучасної економіки.

До основних видів нововведень на підприємстві можна віднести інновації продукції, технологічних процесів, персоналу, управлінської діяльності.

Інноваційний розвиток реалізується за допомогою проектів і програм в основних сферах діяльності. Найважливіше місце в процесі його реалізації займають маркетингові дослідження та планування, за допомогою яких поширюється інформація про компанію, її конкурентні переваги на базі унікальних особливостей і нових проектів. Тому важливим є розроблення на промислових підприємствах стратегії інноваційного розвитку. За Глобальним інноваційним індексом 2019 Україна піднялась на сім позицій у інноваційному рейтингу Global Innovation Index, посівши 43 місце.

Стимування інноваційної діяльності промислових підприємств України пояснюється, насамперед, обмеженістю джерел її фінансування, що пов'язано з фінансово-економічною нестабільністю в державі та кризовим станом більшості підприємств, які змушені реалізовувати інноваційні процеси за рахунок власних коштів. Відсутність власних коштів у підприємств для фінансування інновацій доповнюється іншими чинниками – високими кредитними ставками та неспроможністю отримання довготермінових кредитів, теперішнім банкрутством банків. Вирішення цих проблем є необхідним, оскільки відсутність інноваційного розвитку призведе до падіння конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому та національному ринках.

Перспективними заходами підтримки розвитку інноваційного підприємництва в Україні є такі, як: створення інформаційно-пошукових систем і баз даних інноваційних проектів і підприємств, прогресивних технологій, потреб у нових розробках і технологіях; розробка та впровадження бюджетних програм фінансування наскрізного інноваційного процесу (у т.ч. за підтримки ЄС); здійснення державних закупівель інноваційної продукції з визначенням максимального розміру підприємства, в якого здійснюються закупівлі, а в разі закупівлі у великих підприємств - з обов'язковим залученням МП на субконтрактних засадах

(наприклад, як у Великобританії); надання державних грантів для МСП на освоєння інноваційної продукції (товарів або послуг) за пріоритетними технологічними напрямами; спрощення податкового адміністрування і перетворення Державної фіскальної служби в сервісну службу для платників податків; створення спеціалізованого банку венчурного кредитування за участі державного капіталу з розгалуженою регіональною мережею, з орієнтацією на кредитування МП (наприклад, як у Німеччині, Франції, Нідерландах). Важливими для розвитку інноваційного підприємництва є і загальноекономічні реформи, що передбачають дерегуляцію, судову реформу (особливо в частині захисту прав власності), спрощення валютного контролю та оптимізацію митних процедур, створення ефективного механізму розподілу ресурсів, виділених на підтримку розвитку МСП з урахуванням нових викликів, обумовлених розгортанням четвертої промислової революції.